VENDIM
Nr.191, datë 25.3.2005

PËR MIRATIMIN E METODIKËS "PËR MËNYRAT E LLOGARITJES SË NIVELIT TË KËRKUAR TË AFTËSISË PAGUESE PËR SIGURIMIN E JETËS DHE TË JO-JETËS TË SHOQËRIVE TË SIGURIMIT, SI EDHE ELEMENTET QË E PËRBËJNË ATË"

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të pikës 4 të nenit 97 të ligjit nr.9267, datë 29.7.2004 "Për veprimtarinë e sigurimit, të risigurimit dhe të ndërmjetësimit në sigurime dhe risigurime", me propozimin e Ministrit të Financave, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e metodikës "Për mënyrat e llogaritjes së nivelit të kërkuar të aftësisë paguese për sigurimin e jetës dhe të jo-jetës të shoqërive të sigurimit, si edhe elementet që e përbëjnë atë", sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij vendimi.
2. Ngarkohen shoqëritë e sigurimit për zbatimin e këtij vendimi.
3. Ngarkohet Autoriteti Mbikëqyrës i Sigurimeve të kontrollojë zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTRI
Fatos Nano

METODIKA
"MBI MËNYRAT E LLOGARITJES SË NIVELIT TË KËRKUAR TË AFTËSISË PAGUESE PËR SIGURIMIN E JETËS DHE TË JO-JETËS TË SHOQËRIVE TË SIGURIMIT, SI EDHE ELEMENTET QË E PËRBËJNË ATË"

1. Metodat e llogaritjes së nivelit të kërkuar të aftësisë paguese të shoqërisë së sigurimit janë si më poshtë:

I. Niveli i kërkuar i aftësisë paguese për shoqërinë e sigurimit që ushtron veprimtari sigurimi në klasat e jo-jetës

Niveli i kërkuar i aftësisë paguese është vlera më e madhe e përftuar nga llogaritjet me metodën me bazë primet dhe metodën me bazë dëmet si më poshtë:

Llogaritja me bazë primet:

A= (+) Të ardhurat nga primet e sigurimit, të realizuara nga veprimtaritë e drejtpërdrejta të sigurimit në vitin e fundit ushtrimor.

(+) Të ardhurat nga primet e sigurimit, të realizuara nga veprimtaritë e marrjes në risigurim në vitin e fundit ushtrimor.

(-) Taksat dhe tatimet që i zbriten (debitojnë) të ardhurat nga primet e sigurimit të dëmeve

(jo-jetës).

Të ardhurat nga primet e sigurimit, të realizuara nga veprimtaritë e drejtpërdrejta të sigurimit: shuma e të ardhurave nga primet e sigurimit, të realizuara nga veprimtaritë e drejtpërdrejta të sigurimit, pasi janë zbritur shumat e primeve të sigurimit të arkëtueshme prej më shumë se 90 ditësh nga data 31 dhjetor e vitit ushtrimor.

Të ardhurat nga primet e sigurimit, të realizuara nga veprimtaritë e marrjes në risigurim: shuma e të ardhurave nga primet e sigurimit, të realizuara nga veprimtaritë e marrjes në sigurim, pasi janë zbritur shumat e primeve të risigurimit të arkëtueshme prej më shumë se 180 ditësh nga data 31 dhjetor e vitit ushtrimor.

a1 = Pjesa e shumës "a" që nuk e tejkalon vleftën e 1 miliard lekëve.

a2 = Pjesa e shumës "a" mbi 1 miliard lekë (a> 1 miliard).

b = Koeficienti i pasigurisë për llogaritjen e të ardhurave, i cili është vlera maksimale e pritshme e diferencës në mes të rreziqeve aktuale dhe rrezikut të marrë në konsideratë në llogaritje.

b1= Koeficienti i pasigurisë, duke marrë për bazë shumën "a1", ka vlerën 0.18.

b2 = Koeficienti i pasigurisë, i llogaritur duke marrë për bazë shumën "a2", ka vlerën 0.16

$$\text{Raporti i risigurimit: } c = \frac{\text{Dëmet (përgjegjësitë) e mbajtura (pa pjesën e risigurimeve)}}{\text{Dëmet (përgjegjësitë) e mbajtura dhe ato të kaluara në risigurim}}$$

Dëmet (përgjegjësitë) e mbajtura dhe të kaluara në risigurim: Shuma e pagesave të dëmeve, që rrjedhin nga veprimtaritë e drejtpërdrejta të sigurimeve dhe nga veprimtaritë e marrjes në risigurim, po ashtu dhe shuma e shtesave në provigjonet teknike të dëmeve, pa zbritur shumat e dëmeve dhe shtesave të provigjoneve teknike që i takojnë pjesës së risiguruesit.

Dëmet (përgjegjësitë) e mbajtura (pa pjesën e risigurimeve): Shuma e pagesave të dëmeve që rrjedhin nga veprimtaritë e drejtpërdrejta të sigurimeve dhe nga veprimtaritë e marrjes në risigurim, po ashtu dhe shuma e shtesave në provigjonet teknike të dëmeve, duke zbritur shumat e dëmeve dhe shtesave në rezerva teknike që i takojnë pjesës së risiguruesit.

Nëse c<0.50, për efekt llogaritjeje, do të merret vlera prej 0.50.

Vlera sipas llogaritjes së parë: $(a_1xb_1 + a_2xb_2)\ xc$

Llogaritja me bazë dëmet:

A= (+) shuma e pagesës së dëmeve që lidhen me veprimet e drejtpërdrejta të sigurimeve dhe të atyre që lidhen me marrjen në risigurim të tre apo shtatë vitet e fundit, duke zbritur pjesën e dëmeve (përgjegjësive) të kaluara në risigurim.

(+) Rezervat për dëmet në fuqi (të pazgjidhura) deri në fund të periudhës mesatare.

(-) Rezervat për dëmet në fuqi (të pazgjidhura) në fillim të periudhës mesatare.

b = a /3 ose b = a/7 në varësi të periudhës mesatare përkatësisht tre dhe shtatë vite.

Periudha mesatare është zakonisht tre vjet, por nëse më shumë se 60% e të ardhurave nga primet e një aktiviteti sigurimesh bashkërisht ose të ndara rezultojnë nga kontrata sigurimi që lidhen me rrezikun e dëmeve të kreditit, ngricave, akullit, stuhive, tërmetit, periudha mesatare do të jetë shtatë vjet.

b1 = Pjesa e shumës "b" që nuk e kalon shumën 750 milionë lekë.

b2 = Pjesa e shumës "b" që e kalon shumën 750 milionë lekë.

c = Koeficienti i pasigurisë për llogaritjen e dëmeve, i cili është vlera maksimale e pritshme e diferencës midis rrezikut aktual dhe të rrezikut të marrë në konsideratë për llogaritjet.

c1 = Koeficienti i pasigurisë, i llogaritur duke marrë për bazë shumën "b1", ka vlerën 0.26.

c2 = Koeficienti i pasigurisë, i llogaritur duke marrë për bazë shumën "b2", ka vlerën 0.23.

$$\text{Raporti i risigurimit } d = \frac{\text{Dëmet(përgjegjësitë) e mbajtura (pa pjesën e risigurimeve)}}{\text{Dëmet (përgjegjësitë) e mbajtura dhe ato të kaluara në risigurim}}$$

Nëse d < 0.50, vlera që do të merret në konsideratë për efekt llogaritjeje është 0.50.

Vlera sipas llogaritjes së dytë: $(b_1cx_1 + b_2xc_2)xd$

II. Niveli i kërkuar i aftësisë paguese për shoqërinë e sigurimit që ushtron veprimtari sigurimi

në klasat e jetës

1. Përcaktimi i nivelit të kërkuar të aftësisë paguese për rreziqet e sigurimit të jetës që nuk lidhen me fondet e investimeve.

Niveli i kërkuar i aftësisë paguese për rreziqet të cilat u përkasin klasave të sigurimit të jetës, të ndryshme nga klasa 21 e nenit 7 të ligjit nr.9267, datë 29.7.2004 "Për veprimtarinë e sigurimit, të risigurimit dhe ndërmjetësimit në sigurime dhe risigurime", "Sigurim jete i lidhur me fonde të investimeve", është shuma e dy rezultateve që përftohen nga llogaritjet me metodën me bazë primet dhe metodën me bazë dëmet si më poshtë:

Llogaritja e parë:

(Për kontratat e sigurimit të jetës, të ndryshme nga ato që kanë të bëjnë me fondet e investimit)

a= Shuma e provigjoneve matematike për veprimtaritë e veta dhe ato të marra në risigurim, pa zbritur provigjonet matematike që i përkasin pjesës së ceduar në risigurim.

b= Shuma e provigjoneve matematike për veprimtaritë e veta dhe ato të marra në risigurim, pasi zbriten provigjonet matematike që i përkasin pjesës së ceduar në risigurim.

Raporti i risigurimit: c = b : a

Në rast se ky raport është më i vogël se 0.85, për efekt llogaritjesh do të merret në konsideratë raporti (c = 0.85).

d = Koeficienti i pasigurisë për llogaritjen e përfitimit nga investimet, i cili është vlera maksimale e diferencës midis llogaritjeve dhe përfitimit aktual në investime, kjo vlerë është e barabartë me 0.04.

Vlera sipas llogaritjes së parë : axcxd

Llogaritja e dytë:

a1= Totali jonegativ, vlera totale e kapitalit të rrezikuar për kontratat individuale të sigurimit të jetës (duke mos zbritur vlerën e kapitalit të rrezikuar që i përket pjesës së dhënë në risigurim), të cilit i zbritet totali i vlerës së kapitalit të rrezikuar që lidhet me kontratat e sigurimit të jetës me afat të shkurtër (maksimumi 5 vjet);

a2 = Totali jonegativ i vlerës së kapitalit të rrezikuar që lidhet me kontratat e sigurimit të jetës me afat të shkurtër, për një periudhë mbi tre vjet, por jo më shumë se pesë vjet (që nuk i është zbritur pjesa e vlerës së kapitalit të rrezikuar që i takon pjesës në risigurim);

a3 = Totali jonegativ, total i shumave të kapitaleve të rrezikuara për kontratat e sigurimit të jetës me afat të shkurtër që nuk e kalojnë periudhën prej tre vjetësh (duke mos zbritur vlerën e kapitalit të rrezikuar që i përket pjesës së kaluar në risigurim);

b1 = Totali jonegativ, vlera neto e kapitalit të rrezikuar për kontratat individuale të sigurimit të jetës (duke zbritur pjesën e vlerës së kapitalit të rrezikuar që i takon pjesës së dhënë në risigurim), të cilit i zbritet totali i vlerës neto të kapitalit të rrezikuar për kontratat e sigurimit të jetës me afat të shkurtër (maksimumi 5 vjet);

b2 = Totali jonegativ, vlera neto e kapitalit të rrezikuar për kontratat e sigurimit të jetës me afat të shkurtër dhe kontrata e sigurimit të jetës, me një periudhë mbi tre vjet, por jo më shumë se 5 vjet (duke zbritur pjesën e vlerës së kapitalit të rrezikuar që i përket pjesës së dhënë në risigurim);

b3 = Totali jonegativ, vlera neto e kapitalit të rrezikuar që lidhet me kontratat e sigurimit të jetës me afat të shkurtër, për një periudhë që nuk i kalon tre vjet (duke zbritur vlerën e kapitalit të rrezikuar që i përket pjesës së kaluar në risigurim).

Vlera e kapitalit të rrezikuar: Shuma e sigurimit që duhet të paguajë shoqëria e sigurimit, në rast vdekje të ndodhur në kohën e përcaktimit të kërkesave për nivelin e kërkuar të marzhit të aftësisë paguese, e reduktuar nga shuma e provigjoneve matematike të krijuara deri në atë datë në lidhje me sigurimin e dhënë. (Kur llogaritet niveli i kërkuar i aftësisë paguese, nuk mund të merret në konsideratë vlera negative e kapitalit të rrezikuar.)

$$\text{Raporti i risigurimit: } c = \frac{(b_1 + b_2 + b_3)}{(a_1 + a_2 + a_3)}$$

Nëse një raport i tillë është më i vogël se 0.50, vlera që do të merret në konsideratë për efekt llogaritjeje do të jetë 0.50.

d1 = Koeficienti i pasigurisë së rrezikut të vdekjes për kontratat e sigurimit të jetës, me

përjashtim të kontratave të sigurimit të jetës me afat të shkurtër (maksimumi 5 vjet). Vlera e tij është 0.003.

d2 = Koeficienti i pasigurisë për rastet e vdekjes në lidhje me kontratat e sigurimit të jetës me afat më të gjatë se tre vjet, por jo më të gjatë se pesë vjet. Vlera e tij është 0.0015.

d3 = Koeficienti i pasigurisë për rrezikun e vdekjes për kontratat e sigurimit të jetës me afat të shkurtër, afati i të cilave nuk i kalon tre vjet. Vlera e tij është 0.001.

$e1 = a_1xcxd_1$

$e2 = a_2xcxd_2$

$e2 = a_2xcxd_2$

Vlera sipas llogaritjes së dytë = $e_1 + e_2 + e_3$

2. Niveli i kërkuar i aftësisë paguese për rreziqet e sigurimit të jo-jetës, që lidhen me kontratat e sigurimit të jetës.

a = (+) Të ardhurat nga primet e sigurimit, të realizuara në veprimtaritë e drejtpërdrejta të sigurimit të dëmeve (Jo-jetës) të lidhura me kontratat e sigurimit të jetës në vitin e fundit ushtrimor.

(+) Të ardhurat nga primet e sigurimit, të realizuara në veprimtarite e marjes në risigurim për kontratat e sigurimit të dëmeve që lidhen me kontratat e sigurimit të jetës.

(-) Taksat dhe tatimet që debitojnë pjesën e primeve që lidhet me rreziqet e sigurimit të dëmeve (jo-jetës) të lidhura me kontratat e sigurimit të jetës.

Të ardhurat nga primet e sigurimit të realizuara nga veprimtaritë e drejtpërdrejta të sigurimit: shuma e të ardhurave nga primet e sigurimit të realizuara nga veprimtaritë e drejtpërdrejta të sigurimit, pasi janë zbritur shumat e primeve të sigurimit të arkëtueshme prej më shumë se 90 ditësh nga data 31 dhjetor e vitit ushtrimor.

Të ardhurat nga primet e sigurimit, të realizuara nga veprimtaritë e marrjes në risigurim: shuma e të ardhurave nga primet e sigurimit, të realizuara nga veprimtaritë e marrjes në sigurim, pasi janë zbritur shumat e primeve të risigurimit të arkëtueshme prej më shumë se 180 ditësh nga data 31 dhjetor e vitit ushtrimor.

al = Pjesa e shumës "a" që nuk e tejkalon vleftën e 1 miliard lekëve.

a2 = Pjesa e shumës "a" mbi 1 miliard lekë (a> 1 miliard).

b= Koeficienti i pasigurisë për llogaritjen e të ardhurave, i cili është vlera maksimale e pritshme e diferencës në mes të rreziqeve aktuale dhe rrezikut të marrë në konsideratë në llogaritje.

b1 = Koeficienti i pasigurisë, duke marrë për bazë shumën "al" ka vlerën 0.18.

b2 = Koeficienti i pasigurisë, i llogaritur duke marrë për bazë shumën "a2", ka vlerën 0.16.

$$\text{Raporti i risigurimit } c = \frac{\text{Dëmet (përgjegjësitë) e mbajtura pa pjesën e risigurimeve)}}{\text{Dëmet (përgjegjësitë) e mbajtura dhe ato të kaluara në risigurim}}$$

Dëmet (përgjegjësitë) e mbajtura dhe të kaluara në risigurim: Shuma e pagesave të dëmeve që rrjedhin nga veprimtaritë e drejtpërdrejta të sigurimeve dhe nga veprimtaritë e marrjes në risigurim, po ashtu dhe shuma e shtesave në provigjonet teknike të dëmeve, pa zbritur shumat e dëmeve dhe shtesave të provigjoneve teknike që i takojnë pjesës së risiguruesit.

Dëmet (përgjegjësitë) e mbajtura [pa pjesën e risigurimeve]: Shuma e pagesave të dëmeve që rrjedhin nga veprimtaritë e drejtperdrejta të sigurimeve dhe nga veprimtaritë e marrjes në risigurim, po ashtu dhe shuma e shtesave në provigjonet teknike të dëmeve, duke zbritur shumat e dëmeve dhe shtesave në rezerva teknike që i takojnë pjesës së risiguruesit.

Nëse $c<0.50$, për efekt llogaritjeje do të merret vlera prej 0.50.

Niveli i kërkuar i aftësisë paguese për kontratat e sigurimit të jo-jetës, që lidhen me kontratat e sigurimit të jetës: $(a_1xb_1 + a_2b_2)xc$

3. Niveli i kërkuar i aftësisë paguese për kontratat e sigurimit të jetës të lidhura me fondet e investimeve

Niveli i këkuar i aftësisë paguese për rreziqet e sigurimit të jetës, të lidhura me fondet e investimeve, është shuma e dy rezultateve që dalin nga llogaritja e parë dhe llogaritja e dytë si më poshtë vijon:

Llogaritja I

a1 = Totali i provigjoneve matematike për veprimtaritë e veta dhe ato që lidhen me marrjen në risigurim, pa zbritur provigjonet që i përkasin pjesës së dhënë në risigurim, ku rreziku i investimeve

është marrë përsipër nga siguruesi.

a2 = Totali i provigjoneve matematike për veprimtaritë e veta dhe veprimtaritë e marrjes në risigurim, pa zbritur provigjonet që i përkasin pjesës së dhënë në risigurim, ku rreziku i investimeve nuk është marrë përsipër nga siguruesi, kur periudha e transaksioneve i kalon pesë vjet dhe shuma e shpenzimeve administrative është fiksuar për më shumë se pesë vjet.

b1 = Totali i provigjoneve matematike për veprimtaritë e veta dhe veprimtaritë e marrjes në risigurim, pas zbritjes së provigjoneve që i takojnë pjesës së dhënë në risigurim, ku rreziku i investimeve është marrë nga siguruesi.

b2 = Totali i provigjoneve matematike për veprimtaritë e veta dhe veprimtaritë në lidhje me risigurimet, pas zbritjes së rezervave që i takojnë pjesës së dhënë në risigurim, ku rreziku nuk është marrë nga siguruesi dhe periudha e transaksionit është më e gjatë se pesë vjet dhe kur shuma e shpenzimeve administrative është përcaktuar për më shumë se pesë vjet.

Raporti i risigurimit: $c = (b_1 + b_2) : (a_1 + a_2)$

Nëse ky raport është më i vogël se 0.85, raporti i risigurimit që do të merret në konsideratë do të jetë 0.85.

d_1, d_2 = Koeficienti i pasigurisë për llogaritjen e përfitimit nga investimet, i cili është vlera maksimale e pritshme e diferencës midis interesit të llogaritur dhe atij aktual të investimeve. Vlerat e tyre janë: d1 = 0.04; d2 = 0.01.

Vlera sipas llogaritjes së parë: $(a_1 \times c \times d_1) + (a_2 \times c \times d_2)$

Llogaritja II

Kjo do të llogaritet vetëm për ato kontrata sigurimi ku siguruesi merr përsipër rrezikun e vdekjes.

a) Totali jonegativ, totali i vlerës së kapitalit të rrezikuar për kontratat e sigurimit të lidhura (së cilës nuk i zbritet pjesa e kapitalit të rrezikuar që i përket pjesës së dhënë në risigurim).

b) Totali jonegativ, vlera neto e kapitalit të rrezikuar për kontratat e sigurimit të lidhura (së cilës i zbritet pjesa e kapitalit të rrezikuar që i përket pjesës së dhënë në risigurim).

Raporti i risigurimit: c = b : a

Nëse raporti i risigurimit është më i vogël se 0.50, për efekt llogaritjeje do të merret për bazë në vlerën 0.50.

d = Koeficienti i pasigurisë në rrezikun e vdekjes për kontratat e sigurimit të jetës, me përjashtim të kontratave të sigurimit të jetës me afat të shkurtër (maksimumi pesë vjet). Ky koeficient ka vlerën 0.003.

Vlera sipas llogaritjes së dytë: a x c x d

Totali i nivelit të kërkuar të aftësisë paguese për aktivitetin e sigurimit të jetës=

Niveli i kërkuar i aftësisë paguese për rreziqet e sigurimit të jetës (I)

+ Niveli i kërkuar i aftësisë paguese për kontratat e sigurimit të jo-jetës, që lidhen me kontratat e sigurimit të jetës (II)

+ Niveli i kërkuar i aftësisë paguese për kontratat e sigurimit të jetës, që lidhen me fondet e investimeve (III).

2. Elementet që përfshihen në marzhin e aftësisë paguese

Marzhi i aftësisë paguese i korrespondon aktiveve të shoqërisë së sigurimit, të lira nga çdo përgjegjësi e detyrim i parashikuar, duke zbritur elementet e patrupëzuar. Në veçanti, elementet që përfshihen në të janë:

A.

1. Kapitali aksionar i paguar (derdhur).

2. Rezervat që nuk u korrespondojnë përgjegjësive të marrjes në sigurim:

— Rezerva ligjore,

— Rezerva të lira.

3. Rezerva e sigurisë, që nuk i përket drejtpërsëdrejti kontratave të sigurimit në fuqi ose atyre që kanë qenë në fuqi.

4. Fitime të mbartura:

— Të mbartura nga vitet e mëparshme,

— Fitime të pashpërndara për vitin ushtrimor.

5. Me kërkesën e shoqërisë së sigurimit dhe paraqitjen prej saj të provave të mjaftueshme, rezervat (plus vlerat) e fshehura që rrjedhin nga nënvlerësimi i aktiveve, për aq sa këto rezerva (plus

vlera) të fshehura nuk kanë natyrë jo të zakonshme.

6. Vlera e aktiveve të qëndrueshme të patrupëzuara sipas bilancit:

Totali A=1 +2+3+4+5—6

B.

7. Rezerva që rezultojnë nga rivlerësimi i aktiveve:

Totali B

Totali = Totali A + Totali B